

Hotovostný peňažný obeh v SR v roku 2015

Milada Vlnková
Národná banka Slovenska

Článok hodnotí vývoj základných ukazovateľov hotovostného peňažného obehu v SR, ktorý sa v roku 2015 v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi niesol v znamení zvýšeného dopytu po hotovostných peniazoch. Súčasne pokračovala emisia nových eurobankoviek. V poradí treťou emitovanou eurobankovkou zo série Európa bola 20 € bankovka, uvedená do obehu 25. novembra 2015.

- 1 Po vstupe do eurozóny sa v obehu v SR vyskytujú aj eurobankovky a euromince emitované inými členskými bankami eurozóny, preto NBS nemá evidenciu o reálnej hodnote a množstve peňazí v obehu. Eviduje len eurobankovky a mince, ktoré sama vydala a prijala z obehu. Rozdiel medzi hodnotou (množstvom) vydaných eurobankoviek a euromincí do obehu a prijatých z obehu od 1.1.2009 do konkrétneho dátumu predstavuje kumulovanú čistú emisiu.
- 2 Hodnota obeživa v celej eurozóne k 31.12.2015 bola 1 083 mld. EUR, podiel NBS na tejto hodnote bol podľa kľúča 1,0095 % približne 10,9 mld. EUR.
- 3 V eurozóne sa ich emitovalo už viac ako 55 mld. kusov a ich podiel na celkovom množstve euromincí v obehu je 47,5 %.
- 4 Počet obyvateľov SR k 31.12.2015 podľa ŠR SR dosiahol 5 426 252. Priemerné ukazovatele sú vypočítané z priemernej emisie, ktorá v roku 2015 dosiahla hodnotu 9,75 mld. €. Štruktúra euromincí je vypočítaná z reprezentatívnej vzorky euromincí (zdroj: NBS).
- 5

VÝVOJ KUMULOVANEJ ČISTEJ EMISIE

Hotovostný peňažný obeh v SR zaznamenal v roku 2015 dynamickejší rast ako v predchádzajúcich rokoch. V roku 2015 dosiahla kumulovaná čistá emisia (ďalej len „emisia“) medziročný rast o 7,5 % (t. j. o 711,5 mil. EUR), čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom predstavuje zrýchlenie tempa jej rastu o 0,9 percentuálneho bodu. Medziročné zrýchlenie tempa rastu hodnoty emisie ovplyvnil predovšetkým dopyt po eurobankovkách vysokých nominálnych hodnôt (500 € a 100 €), a to hlavne v predvianočnom období. Celková hodnota emisie¹ k 31. decembru 2015 dosiahla 10,2 mld. EUR, z čoho emisia eurobankoviek predstavovala 10,1 mld. EUR.

Hodnota položky obeživo, zodpovedajúca podielu NBS na eurobankovkách vydaných Eurosystemom, k 31. 12. 2015 predstavovala približne 10,9 mld. EUR.² Rozdiel medzi hodnotou emisie eurobankoviek emitovaných v SR a hodnotou obeživa predstavoval 879 mil. EUR.

Vývoj dennej emisie eurovej hotovosti v roku 2015 si zachoval rovnaký trend ako v predchá-

dzajúcich rokoch, s ročným posunom hodnoty približne o 0,4 až 0,8 mld. EUR (graf). Maximálna hodnota emisie v roku 2015 bola už tradične zaznamenaná v predvianočnom období, konkrétne 23. decembra (10,4 mld. EUR).

Kým takmer celú hodnotu emisie tvorili eurobankovky (98,5 %), pri množstve emitovaných eurových peňazí bol pomer opačný, eurobankovky predstavovali iba 20 % z celkového počtu a zvyšok (80 %) tvorili euromince (vrátane zberateľských euromincí).

Emisiu z hľadiska množstva tvorilo takmer 149 mil. kusov eurobankoviek a približne 604 mil. kusov euromincí vrátane zberateľských euromincí (tabuľka). Najviac emitovanými eurovými peniazmi tak v SR, ako aj v celej eurozóne z hľadiska množstva boli 50 € bankovka s podielom 24 % na celkovej emisii eurobankoviek a euromince dvoch najnižších nominálnych hodnôt (0,01 € a 0,02 €)³, ktorých spoločný podiel na celkovej emisii euromincí predstavoval 59 %.

Priemerné množstvo emitovaných eurobankoviek a euromincí pripadajúce na jedného obyvateľa SR sa v roku 2015 v medziročnom porovnaní zvýšilo, keď v priemere na obyvateľa SR⁴ pripadlo 27 eurobankoviek v hodnote približne 1 771 EUR a 106 euromincí (vrátane zberateľských euromincí) v hodnote 26 EUR. Priemerná hodnota emisie eurovej hotovosti na obyvateľa bola 1 797 EUR.

Najpočetnejšou eurobankovkou bola bankovka 50 € v počte približne 7 kusov na obyvateľa. Z euromincí boli najviac zastúpené v obehu euromince najnižších nominálnych hodnôt, na jedného obyvateľa pripadlo v priemere 27 kusov 2-centových, resp. 35 kusov 1-centových mincí. V hotovostnom peňažnom obehu v SR sa okrem slovenských euromincí nachádzajú euromince aj z iných krajín eurozóny. Najviac sa v obehu objavujú nemecké (18 %), rakúske (14 %) a talianske euromince (8 %).⁵

Vývoj dennej emisie eurovej hotovosti (v mld. EUR)

Zdroj: NBS.

EMISIA EUROBANKOVIEK DRUHEJ SÉRIE (ES2)

Národná banka Slovenska začala dňa 25. novembra 2015 spolu s ostatnými centrálnymi bankami eurozóny emisiu v poradí tretej eurobankovky druhej série, bankovky 20 €. Za obdobie od

Štruktúra kumulovanej čistej emisie eurobankoviek a euromincí

Nominálna hodnota	Kumulovaná čistá emisia				Štruktúra v %	
	Stav k 31. 12. 2015		Rozdiel oproti 31. 12. 2014		Stav k 31. 12. 2015	
	kusy	EUR	kusy	EUR	kusy	EUR
500 EUR	8 331 659	4 165 829 500,00	964 650	482 325 000,00	1,11	40,80
200 EUR	337 555	67 511 000,00	-92 572	-18 514 400,00	0,04	0,66
100 EUR	30 180 407	3 018 040 700,00	3 478 647	347 864 700,00	4,01	29,56
50 EUR	35 666 851	1 783 342 550,00	-2 975 957	-148 797 850,00	4,74	17,47
20 EUR*	32 526 836	650 536 720,00	-146 931	-2 938 620,00	4,32	6,37
10 EUR*	32 599 485	325 994 850,00	4 138 697	41 386 970,00	4,33	3,19
5 EUR*	9 344 031	46 720 155,00	-124 887	-624 435,00	1,24	0,46
Bankovky spolu	148 986 824	10 057 975 475,00	5 241 647	700 701 365,00	19,79	98,51
2 EUR	45 435 741	90 871 482,00	4 427 390	8 854 780,00	6,04	0,89
1 EUR	20 975 299	20 975 299,00	72 444	72 444,00	2,79	0,20
50 centov	26 241 693	13 120 846,50	336 103	168 051,50	3,49	0,13
20 centov	33 214 433	6 642 886,60	121 384	24 276,80	4,41	0,07
10 centov	53 326 380	5 332 638,00	3 347 230	334 723,00	7,09	0,05
5 centov	69 825 618	3 491 280,90	5 100 634	255 031,70	9,28	0,03
2 centy	151 994 293	3 039 885,86	12 193 301	243 866,02	20,19	0,03
1 cent	202 314 461	2 023 144,61	23 528 345	235 283,45	26,88	0,02
Mince spolu	603 327 918	145 497 463,47	49 126 831	10 188 456,47	80,17	1,42
Zberateľské mince	335 950	6 880 390,00	22 488	562 000,00	0,04	0,07
Peniaze spolu	752 650 692	10 210 353 328,47	54 390 966	711 451 821,47	100,00	100,00

Zdroj: NBS.

* Údaje sú uvedené za obidve série spolu (ES1 a ES2).

25. novembra do 31. decembra 2015 dosiahla emisia tejto bankovky 4,0 mil. ks a jej podiel na celkovej emisii 20 € bankovky dosiahol 12 %. Pokiaľ ide o emisiu predchádzajúcich dvoch eurobankoviek druhej série, podiel emisie 10 € bankovky na celkovej emisii 10 € bankovky ku koncu roka 2015 bol 85 % a pravdepodobnosť, že sa v peňaženkách objaví 5 € bankovka prvej série je veľmi nízka, pretože v obehú sú v podstatnej miere zastúpené 5 € bankovky druhej série.

SLOVENSKÉ KORUNY

V Národnej banke Slovenska je možné naďalej a bez časového obmedzenia vymieňať slovenské bankovky a slovenské pamätne mince za eurovú hotovosť. Výmena slovenských obehových mincí za eurovú hotovosť bola v Národnej banke Slovenska ukončená 2. januára 2014.

K 31. decembru 2015 zostalo v obehú 18,9 mil. kusov slovenských bankoviek (z toho najviac 20 Sk bankoviek – 10,1 mil. kusov) a viac ako 933 tis. ks slovenských pamätných mincí. Hodnota zatiaľ nevrátených slovenských bankoviek a slovenských pamätných mincí dosiahla približne 2,96 mld. Sk (98,3 mil. EUR). V obehú zostalo už iba približne 1,5 % z hodnoty slovenských bankoviek v obehú zaznamenatej 31. 12. 2007.

Z nevrátených slovenských korún pripadli na jedného obyvateľa približne štyri kusy bankoviek v hodnote 417 Sk a slovenské pamätne mince v hodnote 129 Sk. Celková hodnota zostávajúcich slovenských bankoviek a slovenských pamätných mincí na obyvateľa predstavovala 546 Sk. Najpočetnejšou zostávajúcou korunovou bankovkou v obehú na jedného obyvateľa bola bankovka 20 Sk v počte takmer dva kusy na obyvateľa.

A

H

B